

**ULUSAL GÜVENLİK KAYGILARINDAN MALİ KÜLFET SÖYLEMİNE:
TÜRKİYE'NİN YENİ SİĞİNMA POLİTİKALARI*****Deniz EROĞLU¹****ÖZ**

Türkiye'de, özellikle Avrupa Birliği müzakere sürecinin başlaması ile beraber göç alanında önemli kurumsal ve yasal reformların gerçekleştirildiğini görmekteyiz. 2011 yılında göç ve sığınma konusunda tarihi bir gelişme yaşanmış, Yabancılar ve Uluslararası Koruma Yasası taslağı oluşturulmuştur. Yasada yapılan çeşitli değişikliklerin ardından yasa, 4 Nisan 2013 tarihinde Parlamento'da onaylanmıştır. Bir yandan önemli reformların gerçekleştirildiği alanda, Türkiye'nin AB üyeliği için 1951 Cenevre Sözleşmesini coğrafi kısıtlama ile uygulamayı kaldırması olmazsa olmaz bir koşulken, Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda bu kısıtlamanın sürdürülüyor olması, karar alma süreçlerinde rol alan aktörlerin önceliklerini incelemeyi gerektirmektedir. Diğer bir ifade ile Türkiye'nin iltica ve göç politikalarını analiz etmekte genel bir eğilim olarak faydalanan Avrupalılaştırma süreci, bugün gelinen noktada var olan politikayı açıklamakta yetersiz kalmakta, resmin tamamını görmek için iç dinamiklerin de incelenmesi zorunluğu ortaya çıkmaktadır. Türkiye'nin sığınma ve göç politikalarını oluşturmada rol alan aktörlerle yapılan mülakat verilerine dayanılarak, bu çalışmada göç politikalarını incelerken kurumsal analizin gerekli olduğu iddia edilmektedir. Bununla birlikte, maliyet değerlendirmelerine ilişkin söylemlerin göç politikalarında önemli ve incelenmesi gereken bir belirleyici durumuna geldiği çalışmada ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Göç, sığınma, külfet, güvenlik.

**FROM NATIONAL SECURITY CONCERNS TO ECONOMIC BURDEN
DISCOURSE: NEW ASYLUM POLICIES OF TURKEY****ABSTRACT**

The opening of the accession negotiations with the EU was an important threshold in implementing important legal and institutional reforms in the field of migration in Turkey. When we come to 2011, it is possible to see a remarkable development, The Law on Foreigners and International Protection in Turkey was drafted and approved by Parliament on 4 April 2013 after some revisions. While the significant reforms are

* Bu makale yazarın Essex Üniversitesi'nde 2013 tarihinde tamamladığı doktora tez çalışmasının bir bölümünün geliştirilmesiyle oluşturulmuştur.

¹Öğretim Görevlisi, Dr., Trakya Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Maliye Bölümü, dnz-eroglu@hotmail.com.

implemented in this policy area, Turkey still maintains the geographical limitation to the 1951 Geneva Convention although removing this limitation is one of the requirements for the EU membership. In this regard, it is important to examine the concerns of decision makers. In other words, Europeanization process that the existing literature mainly indicates, is insufficient to explain the whole picture, it is now necessary to explore domestic dynamics. By using elite interview data, this study argues that it is necessary to conduct an institutional analysis while examining migration policies. What is more, it is indicated that financial concern –based discourses appear one of the important determinants that needs to be addressed.

Keywords: Migration, asylum, burden, security.

I. Giriş

Uzun yıllar yalnızca kaynak ülke olarak bilinen Türkiye (Kirisçi, 2003c, 2006), kuruluşundan itibaren farklı etnik ve kültürel özelliklere sahip, çeşitli nedenlerle ülkelerini terk etmeyi tercih etmiş ya da terk etmek zorunda kalmış göçmen gruplarının hedef ülkesi olmuştur. Yunanistan ile nüfus mübadelesinden (1923), 2011 yılından itibaren artarak devam eden Suriyeli akınına, Türkiye, bölgede önemli bir göç ve iltica ülkesi olmuştur. İç İşleri Bakanlığı Göç idaresi Genel Müdürlüğü verilerine göre 1922-1938 yılları arasında Yunanistan'dan 384 bin kişi, 1923-1945 yılları arasında Balkanlardan 800 bin kişi, 1933-1945 yılları arasında Almanya'dan 800 kişi, 1988 yılında Halepçe katliamından sonra Irak'tan 51.542 kişi, 1989 yılında Bulgaristan'dan 345 bin kişi, 1991 yılında Birinci Körfez Savaşından sonra Irak'tan 467.489 kişi, 1992-1998 yılları arasında Bosna'dan 20 bin kişi, 1999 yılında Kosova'da meydana gelen olaylar sonrasında 17.746 kişi, 2001 yılında Makedonya'dan 10.500 kişi çeşitli nedenlerle yaşadıkları toprakları terk edip Türkiye'ye göç etmişlerdir (goc.gov.tr). Bunun yanı sıra, bulunduğu konum itibarıyla Avrupa'ya geçmek isteyen birçok göçmen için de Türkiye, transit ülke durumundadır (Icduygu, 2000, 2005, Frantz, 2003, Brewer and Yukseker, 2009, Sahin-Mencutek, 2012, Icduygu and Sert, 2012,).

Türkiye bir göçmen ülkesi olmasına karşın, alanda uzun yıllar hukuki ve kurumsal boşluğun bulunduğu, yabancılarla ilgili düzenlemelerin 1950'lere dayandığı görülmektedir. Özellikle uluslararası koruma konusunda var olan bu boşluk keyfi uygulamalara sahne olmuş, ortaya çıkan hak ihlalleri uluslararası örgütlerin yanı sıra birçok sivil toplum örgütünün de tepkisine yol açmıştır. 2011 yılında göç ve sığınma konusunda tarihi bir gelişme yaşanmış Yabancılar ve Uluslararası Koruma Yasası taslağı oluşturulmuştur. Yasada yapılan çeşitli değişikliklerin ardından yasa, 4 Nisan 2013 tarihinde Parlamento'da onaylanmıştır. Yabancılar ve

Uluslararası Koruma Yasası, uluslararası korumanın başlıca prensiplerini barındırması, hak ve sorumlulukları belirleyici temel bir yasa metni olması itibarıyla konuyla ilgili birçok aktörün takdirini toplamıştır. Yine yasanın oluşturulma süreci, Türkiye’de kamu politikası oluşturma geleneği bakımından büyük ölçüde çığır açıcı nitelikte gerçekleşmiş, alanda aktif olan bir çok aktör bu sürece dahil edilmiştir (Eroglu, 2015).

Öte yandan, yasanın uluslararası koruma bölümünde hemen dikkat çeken nokta, öteden beri ‘Türk sığınma yasasının temel özelliği’ (Kirişçi, 2002: 127) olarak tanımlanan, Türkiye’nin taraf olduğu *Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin 1951 Sözleşmesi*’nin coğrafi kısıtlama ile uygulaması tercihinin devam etmesidir. *Bu Konvansiyon ‘da mülteci tanımı 1951 yılından önce ve Avrupa’da meydana gelen olaylar” ile sınırlandırılmış ancak 1967 Mültecilerin Hukuki Statüsüne Dair Protokol ile birçok ülke, coğrafya ve zaman kısıtlamasını mülteci statüsü tanıma ölçütler arasından kaldırmıştır. Türkiye ise sadece zaman kısıtlamasını kaldırmayı tercih etmiştir. Buna göre, Türkiye coğrafi kısıtlamayı sürdürmekte, mülteci olarak yalnızca Avrupa Konseyi ülkelerinden gelen mültecileri tanımaktadır. Bu ülkeler dışında gelen ve mülteci olduğu iddiası değerlendirilerek hem Türk yetkililerce hem de BMMYK yetkililerince uygun görülen kişiler, BMMYK (Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği) tarafından üçüncü bir ülkeye yerleştirilmektedirler.*

Türkiye’de, özellikle Avrupa Birliği müzakere sürecinin başlaması ile beraber göç ve iltica alanında birçok reformun gerçekleştirildiğini, bu anlamda kurumsal ve yasal oluşumların temellerinin atıldığını görüyoruz. Bu noktada, Türkiye’nin AB üyeliği için coğrafi kısıtlamayı kaldırması olmazsa olmaz (*sine qua non*) bir koşulken, gerçekleştirilen en büyük reform olan Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nda bu kısıtlamanın sürdürülüyor olması, karar alma süreçlerinde rol alan aktörlerin önceliklerini incelemeyi gerektirmektedir. Diğer bir ifade ile Türkiye’nin iltica ve göç politikalarını analiz etmekte genel bir eğilim olarak faydalanılan Avrupalılaştırma süreci, bugün gelinen noktada var olan politikayı açıklamakta yetersiz kalmakta, resmin tamamını görmek için iç dinamiklerin de incelenmesi zorunluğu ortaya çıkmaktadır.

Türkiye’nin sığınma ve göç politikalarını oluşturmada rol alan temel bürokratik kurumlarla yapılan mülakat verilerine dayanılarak, bu çalışmada sığınma politikalarını incelerken kurumsal analizin gerekli olduğu iddia edilmektedir. Söylemsel Kurumsalcılık çerçevesinde gerçekleştirilen bu araştırma, sığınma politikasını belirleyen egemen söylemin güvenlik ekseninden külfet paylaşımına doğru yön değiştirdiğini ortaya koymaktadır. Bu anlamda, maliyet

değerlendirmeleri göçü politikalarında önemli ve incelenmesi gereken bir belirleyici durumuna gelmektedir.

II. Yöntem

Türkiye’de göçü ve iltica alan yazınını incelersek, önemli sayıda araştırmanın Avrupalılaşma sürecine vurgu yaptığını görmekteyiz. Bu alışmalar i dinamiklerden daha çok, Türkiye’nin Birlik yeliği müzakere sürecinin, göçü alanında kurumsal ve alt yapısal dönüşüme yaptığını katkısını incelemektedirler. Çalışmaların bir bölümü bu dönüşüm sürecinde sığınma alanında gerçekleşen olumlu katkıları işaret ederken (Keser 2006; Ozgur ve Ozer, 2010;) diğer bir kısım ise bu süreçle beraber önüne konulan engellere işaret etmektedir (Kale 2005; Soykan 2010). Ancak Avrupalılaşma sürecinin inkr edilemez Şekilde alanı uyandırıcı rolü olmasının yanında, bugün gelinen noktada i dinamiklerin de analizine ihtiyaç vardır. Türkiye’nin AB katılım müzakereleri gözle görünür Şekilde bir duraklama yaşanmaktadır. 30 Ekim 2010 tarihinde müzakerelere açılan ‘Gıda Güvenliği ve Veterinerlik’ faslından sonra yeni bir fasıl açılmamıştır. Bu durağanlığın aksine göçü alanında köklü yapılanmalar halen devam etmekte, kimi zaman ise Avrupa Birliği’nin beklentileriyle çelişen kararların alındığını görmekteyiz. Avrupalılaşma ve ülke i dinamiklerine bağlı olarak gelişen göçü alanı birbirinden bağımsız olarak kendine özel yapıda gelişmektedir. Hal böyle iken, göçü ve iltica alanında yeni bir dönemece girilirken AB belirleyicisinin dışında, i kurumsal analizler yapmak gereklidir.

Türkiye’nin sığınma politikaları, karar alma sürecinde ele alınan bu analiz, genel olarak kurumsalcılık yaklaşımı (*institutionalism*), özelde ise bu yaklaşım içerisinden yeni kurumsalcılık (*new institutionalism*) erevesinde gerçekleştirilmiştir. Böylelikle, politika belirlemede kurumların ve o kurumlardaki aktörlerin öneminden yola çıkılarak, Türkiye’nin sığınma politikası tartışılmıştır.

Kurumsal yaklaşım, politika tercihlerini anlamada, kurumlara ve aktörlere büyük önem yüklemektedir (Steinmo, 1989; Goldstein, 1993; Goldstein ve Keohane, 1993; Hall, 1993; Checkel, 1993; Pierson, 1996; Immergut, 1998; Jupille ve Caporaso, 1999; Bland, 2005; Daugbjerg ve Swinbank, 2009). Konu ile ilgili olarak, Steinmo siyasi karar ve davranışların ancak belirlendikleri kurumsal çerçevenin düşünülmesi ile anlaşılabileceğini iddia etmektedir (Steinmo, 2001: 7555). Bu yaklaşım eylemleri kurumsal çerçeveden bağımsız düşünmez; aksine eylemlerin kurumlarca Őekillendiğini iddia eder (Lecours, 2005: 8). Kurumsalcı yaklaşım siyasi kurumları genellikle bağımsız değişkenler olarak incelemektedir. Kurumlar yalnızca devleti oluşturan unsurlar olarak değil, prosedürlere, değerler,

normlar, çıkarlar, kimlikler ve inançları ifade eden yapıların toplamı olarak ifade edilir (March ve Olsen, 1989: 17). Bu bağlamda, genellikle kurallar, kurumsal yapılar, prosedürler, norm ve kültürle tanımlanan devamlılıkların, siyasi kararlar üzerinde etkisinin olduğu ortaya konulur (Béland, 2005; Immergut, 1998; Lieberman, 2002). Resmi ve gayri resmi olarak tanımlanan kurumlar, karar alma süreçlerinde yer alan aktörler, kararların nasıl verildiği ve uygulandığı, gündem, aktörlerin yükümlülükleri ve aktörlere yüklenen rollerle ilgili ipuçları verir. (Daugbjerg ve Swinbank, 2009: 7). Freeman ve Kessler (2008: 658) kurumsalcı yaklaşımların siyasi kararları incelerken, devleti karar alma sürecinde yer alan bürokrasi, secim düzenlemeleri, siyasi partiler, yasama/yargı ilişkileri gibi ampirik kurumlara ayırarak ya da kurallar normlar gibi resmi olmayan kurumları ilave ederek incelediklerini ifade etmektedir

Kurumsal yaklaşımı benimseyen araştırmacılar kurumları nasıl tanımladıklarına bağlı olarak farklı iddialarda bulunmaktadır. Parlamento, yasama, yürütme organları gibi sadece devlet birimlerini kurum olarak ifade eden geleneksel yaklaşımı benimseyenlere (Denny, 2006: 27) karşılık kurum kavramını daha geniş anlamda ele alan, böylelikle devlet organlarını, sivil toplumu, bireyleri, hatta fikirler, paradigmalar, söylemler gibi materyal olmayan kavramları araştırma konusu yapan yeni Kurumsalcılar bulunur (Ingram ve Silverman, 2002).

1990'lardan itibaren, geniş anlamıyla kurum olgusunu ele alan, düşünce, paradigma ve söylem gibi normatif öğelerin karar alma mekanizmalarındaki ve kararların üzerindeki rolüne odaklanan çalışmalar artmıştır (Hall, 1993; Goldstein ve Keohane, 1993; Hall, 1993; Blyth, 2002; Béland ve Hacker, 2004; Béland, 2005; Schmidt, 2008, 2010, Raymond ve Olive, 2009; Daugbjerg ve Swinbank, 2009; Béland ve Cox, 2010). Kurumsal biçimlenmenin etrafıca bir politika analizi için yeterli olmayacağına inanan bu yazarlar, normatif elementleri de çözümlemelerine dahil etmişlerdir. Bu yaklaşımı benimseyen bir araştırmacı olan Capano, düşünsel verilerin birbirinden çok farklı modernizasyon ve reform süreçlerinin karşılaştırmalı anlamada önemli olduğunu iddia etmektedir (Capano, 2003: 785).

Vivien Schmidt (Campbell ve Pedersen, 2001; Schmidt, 2008, 2010, 2011). kurumsalcı bir bakış açısıyla düşünce ve söylemlerin rolünün incelenmesini *Söylemsel Kurumsalcılık* çatısı altında toplamıştır (*Discursive institutionalism*) Bu yaklaşım salt düşüncelerle değil, bu düşüncelerin nasıl ifade edildiği ile de ilgilidir. Düşünceler, söylemler ve etkileşimler Söylemsel Kurumsalcılığın 'kurum' olarak gördüğü kavramlardır (Peters, 2012: 116). Fikirler

üzerinden analiz yapmak aktörler üzerine de çalışmayı gerektirmektedir. Hansen ve King politika yapımı ve uygulamasında rol alan aktörler üzerinde önemle durmakta; fikirlerin ancak siyasi aktörler tarafından süreçlere dahil edildiğinde politikalar üzerine etki yaratabileceğini belirtmektedirler (Hansen ve King, 2001: 259). Aktör odaklı bir yaklaşım (Schmidt, 2008, 2010) olan Söylemsel Kurumsalcılık, araştırmacılara aktörler ve söylemleri aracılığı ile siyasi kararları analiz etme imkânı vermektedir.

Göç konusunda çalışan birçok araştırmacı, siyasi kararlar üzerinde karar alma sürecinde yer alan kurumsal yapılar ve bu yapıların yanı sıra aktörlerin şekillendirici rolü üzerine çalışmıştır. Geddes (2003: 21), ‘göç politikalarını anlamak için bu politikaların şekillendiği ve kararların verildiği kurumsal yapıların analiz edilmesinin gerekli olduğunu belirtir Geddes’le aynı görüşü paylaşan Selm (2005) Kanada Avustralya, Danimarka, Hollanda, İsveç, İngiltere, ABD, Gürcistan, Güney Afrika, Filipinler ve Meksika örneklerinden hareketle ulusal kurumların göç politikaları üzerinde farklı çıkarları olabileceğini ifa eder. Selm’in çalışması ülkelerde göç politikalarını belirleyen kurumların, bu ülkelerde göç konusunun nasıl algılandığı konusunda ipucu verdiğini iddia etmektedir.

Göç ve Kurumlar konusunda Calavita (2010: 198) çalışmaları bir adım öne taşıyarak, yalnızca kurumları değil bu kurumlarda karar alıcı rolünü üstlenen aktörleri de incelemek gerekliliğini ortaya koyar. Bununla birlikte, kurumlar ve aktörler arasındaki işbirliği ve rekabet, yine politikalar üzerinde belirleyicidir. ‘Eylemleri gerçekleştiren yapılar değil, insanlardır’ görüşünü savunan Calavita, incelemelere yapı ve karar alıcı aktörlerin beraber dahil edilmesi gerektiğini böylece teorileri kısıtlayan analitik ve yöntemsel ayrılıklar arasında bir köprü kurulabileceğini düşünmektedir.

Söylemsel Kurumsalcılık ve göç çalışmaları birlikte düşünüldüğünde aktörler ve söylemlerin politika belirlemede önemli kurumlar olduğu açıktır. Türkiye’nin sığınma politikalarındaki değişimler ve alanda giderek konuyla ilgilenen aktör sayısındaki artma göz önünde tutulduğunda, karar alma sürecini incelemek önem kazanmaktadır. Makalenin ilerleyen kısmında, Türkiye göç politikasında rol oynayan temel bürokratik kurumlar ve söylemler, Söylemsel Kurumsalcılık ışığında çözümlenmiştir.

Türkiye’nin göç politikalarında gerçekleşen reform sürecini Söylemsel Kurumsalcılık yaklaşımı ile inceleyen bu çalışma da; ikincil kaynakların yanı sıra, araştırmacının kendisinin gerçekleştirdiği görüşmeler sonucu elde etmiş olduğu birincil kaynaklar, süreç izleme yöntemi ile analiz edilmiştir.

Mülakat tekniği karar alma süreçlerini incelemede sıkça kullanılan bir veri toplama yöntemidir. Bu teknik karar alma mekanizmaları ve karar alıcılar hakkında bilgi toplamanın en etkili yoludur (Burnham, Grant, Lutz, ve Layton-Henry, 2008: 231).

Bu çalışmada kullanılan teknik, yüz yüze ve yarı yapılandırılmış elit mülakattır. Çalışmada görüşülmesi planlanan kişiler bürokratik elitler olduğu için bu teknik tercih edilmiştir. Tansey elitlerle görüşmenin, politika yapım sürecini inceleyen araştırmalara katkılarını vurgulamaktadır. Ona göre, elitlerle mülakat diğer kaynakların gösterdikleriyle bağ kurmaya, belli bir grubun ne düşündüğünü anlamaya, daha geniş insan gruplarının özellikleri hakkında çıkarım yapmaya ve olayları ya da olay zincirlerini yeniden inşa etmeye yardımcı olur (Tansey, 2007: 766). Bu çalışmada elit mülakat tekniğinin, Tansey'in belirttiği son madde olan olay ya da olayları yeniden inşa etme rolünden faydalanılmıştır. Bu yolla siyasi eylemlerin arkasındaki, bu konuyla ilgili var olan kaynakların açıklamakta yetersiz kaldığı, noktalar gün ışığına çıkarılır. Siyasi kararların arka planındaki tartışmalar, karar alıcının bakış açısı ve sebepleri hakkında fikir sahibi olunur (Tansey, 2007: 767).

Bu araştırmada yüz yüze elit görüşmesinde sorular yarı-yapılandırılmış olarak hazırlanmıştır. Bu teknikle, görüşme yapılan kişiye sorulara daha geniş yanıtlar vermesi için daha çok özgürlük sağlanmaktadır (Huitt ve Robert, 1969). Bu araştırmanın konusu gereği mülakatlar göç ve sığınma alanında görev yapan başlıca kurumlarda gerçekleştirilmiştir. Dış İşleri Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı İltica ve Göç Mevzuatı ve İdari Kapasitesini Geliştirme ve Uygulama Bürosu (2013'ten önce), Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü Sahil Güvenlik Komutanlığı'ndan yetkilileriyle görüşülmüştür. Esas mülakat grubuna ek olarak, alanda bürokrasiyle koordineli çalışan Uluslararası Göç Örgütü, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği, Avrupa Birliği *Türkiye Delegasyonu ve AB* (Unit of Directorate General Home Affairs of the European Commission) yetkilileriyle de mülakatlar gerçekleştirilmiştir.

III. Bulgular

Soğuk Savaş sonrası güvenlik tanımlamalarında göçmenler güvenlik konularının öznesi olmaya başlamışlardır. Bir başka deyişle, yalnızca devletlere odaklanan ve bu anlamda güvenlik konusunu da devlet - devlet ilişkiler açısından değerlendiren Soğuk Savaş, sonrası savaşın sona ermesiyle beraber göç alanının da kapsayıcı daha geniş güvenlik tanımlamaları yapılmaya başlanmıştır (Collyer, 2006).

Göç konusu ülkelerin siyaset gündemlerinin ilk sıralarına yükseldikçe, konuyu güvenlik ekseninde değerlendiren söylemler

öne çıkmaktadır. Huysmans, ÷lkelerde çoğunlukla göç idare kurumlarının kolluk kuvvetleri gibi İç İşleri Bakanlığı'na bağlı kurumlar olduğunun altını çizerek, devletler tarafından sığınma konusunun bir güvenlik sorunsalı olarak ele alındığını ifade etmektedir (Huysmans, 2000: 757). Konuyu güvenlik bağlamında ele alan yaklaşımların artmasıyla beraber, daha sınırlayıcı yasalar uygulamaya konulmakta ve m÷ltesi statusü gittikçe daralan bir tanımlamayla sıkışmaktadır (Loescher, 2001). Yine bunun sonucu, sığınma arayanları caydırıcı birçok yeni mekanizmalar ortaya çıkmaktadır (Biehl, 2009: 1). Türkiye'de sığınma politikalarının tarihsel süreç içerisinde değişimini inceleyecek olursak karar alıcıların ulusal güvenlik kaygılarının uzun yıllar belirleyici bir rol oynadığını görmekteyiz. Bir başka deyişle ulusal güvenlik söylemi alandaki politikaları şekillendirmektedir.

1980'lere kadar Türkiye'de Avrupa dışından m÷ltesi akını ile karşılaşma ihtimali üzerinde durulmamış (Icduygu ve Keyman, 2000: 385); ancak 1980'lerin sonlarından itibaren bu durum önemli ölçüde değişmiştir. Bu tarihten itibaren, Türkiye'ye farklı ÷lkelerden önemli ölçüde sığınmacı ve düzensiz göçmen akını olmuştur (Biehl, 2009; Icduygu, 2000; Icduygu ve Keyman, 2000; Kirisci, 1996b, 2000, 2003). Türkiye'nin 1990'lı yıllarda sığınma politikasını tartışan alan yazını incelendiğinde, karar alıcılarının ulusal güvenlik kaygılarının bu politikalar üzerinde büyük ölçüde belirleyici olduğunu, konunun özellikle Kürt sorunu ile birlikte ele alındığını görmekteyiz (örnek için bkz. Frelick, 1997; Kirisci, 1996c). Bu kaygının doksanlardaki Türk siyasi hayatı ile açıklanması mümkündür. Bu yıllarda hemen her siyasi ve sosyal politika ulusal güvenlik kaygısı çerçevesinde şekillenmektedir (Ozcan, 1998: 90 akt. Bilgin 2005: 188). Bu siyasi atmosfer içerisinde 1988-1991 Iraklı Kürt m÷ltesi akını, karar alıcılarının ilgisini sınırlara yönelmiş ve sonuçta güvenlik kaygıları artmıştır (Kirisci, 2003: 83).

Bu döneme kadar sığınma konusunda somut düzenlemeye gidilmemişken, alandaki eksikliği gidermek amacı ile 1994 İltica Yönetmeliği, tam adıyla 'Türkiye'ye İltica Eden Veya Başka Bir Ülkeye İltica Etmek Üzere Türkiye'den İkamet İzni Talep Eden Münferit Yabancılar İle Topluca Sığınma Amacıyla Sınırlarımıza Gelen Yabancılara Ve Olabilecek Nüfus Hareketlerine Uygulanacak Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik' hazırlanmıştır. Bu yönetmelik karar alıcılarının güvenlik kaygılarını tam anlamıyla yansıtmakta, Biehl'in (2009:4) ifadesiyle 'Türkiye'de göç ve güvenlikleştirmek yaklaşımının ilk işaretidir'. Ulusal güvenlik kaygılarının şekillendirdiği sığınma yönetmeliğinin hazırlanış aşaması da bu doğrultuda olmuştur. Yönetmelik tamamen bürokratik kurumlar tarafınca hazırlanmış,

BMMYK'nın ve alanda çalışan sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine başvurulmamıştır (Kırisci, 1996a).

Kitlesel mülteci akınları gerçekleştikçe siyasi ve bürokratik ilgi konu üzerine yoğunlaşmış, ad hoc kararlar alınmış, kitlesel akınların gündemden düşmesi ve yerini bireysel sığınma taleplerine bırakmasıyla bu alan, alanda görev yapan kolluk kuvvetlerinin inisiyatifine bırakılmıştır. Görevi güvenliği sağlamak olan birimlerin ele aldığı göç konusu, böylelikle bir güvenlik konusu olarak görülmüştür.

Uluslararası göçü bir güvenlik sorunsalı olarak görmenin yanı sıra, mülteci ve sığınmacıları sosyo-ekonomik külfet olarak değerlendirmek de yükselen bir eğilim olarak karşımıza çıkmaktadır. Mülteciye ev sahipliği yapma konusunda mali ve sosyal yük kaygılara arttıkça, karar alıcılar bu yükü başka ülkelerle paylaşma konusunun altını çizmekte, böylece 'külfet paylaşımı' söylemi göç ve sığınma alanında politika belirleyici bir başka söylem olarak ortaya çıkmaktadır.

Külfet paylaşımı kavramı sığınma politikaları için kullanıldığında çoğunlukla uluslararası göçün olası olumsuz etki ve sonuçlarını işaret etmektedir. Noll (2003:237) bu konuyla ilgili seçilen terimin özü itibarıyla sorunlu oluşunun, bu terimin mülteci korumasının mutlaka 'sıkıntı verici' bir eylem olduğunu ima ettiğini göstermektedir. Uçarer (2006), Noll ile aynı görüşü paylaşmakta, notlarında sorumluluk paylaşımı yerine külfet paylaşımı ifadesinin semantik olarak zahmetli bir işi ifade ettiğini ve bu anlamda belki de devletlere engellenmesi gerektiğini ima ettiğini belirtmektedir.

Zahmet ve sıkıntıyı işaret ettiği düşünülen 'külfet' söylemi, tıpkı göç politikalarını güvenlik söylemiyle şekillendiren yaklaşımda olduğu gibi, uygulamada katı göç ve sığınma politikalarını beraberinde getirmektedir. İngiltere ve Almanya örneklerini inceleyen Boswell (2003), bu iki ülkede sığınma alanında artan kısıtlamaları, sığınma arayan kişilerin mali ve sosyal külfeti konusunda yükselen kaygılara bağlamıştır. Maliyet konusunda artan bu kaygılar, Almanya ve İngiltere'de, sığınmacıları farklı coğrafi bölgelere dağıtılması uygulamalarına yol açmıştır .

Konu Türkiye ve göç politikalarına gelince, külfet paylaşımı söyleminin son yıllarda ağırlıklı olarak vurgulandığını görmekteyiz. Bu anlamda Avrupa Birliği müzakere sürecinin başlaması, alanda kalıcı ve etkili bir politika üretme çabalarıyla beraber söylemsel değişikliğin yaşanmasında da kritik bir dönemeç olmuştur. AB'nin Türk sığınma sistemi üzerindeki etkisini tartışan alan yazını (Kale, 2005; Keser, 2006; Ozgur ve Ozer, 2010) de ortaya koyduğu üzere, tasarsız (ad hoc) kararların alındığı, güvenlik birimlerinin

inisiyatifinin egemen olduğu sığınma alanı, müzakere sürecinin başlamasıyla birlikte uyanışa geçmiştir.

‘Avrupa Birliği müzakere sürecinin başlamasıyla, göç ve sığınma konuları Türk yetkililerce ciddi bir konu olarak ele alınmaya başlandı. Sürecin başlamasının ardından, yetkililer alanda etkili ve uygulanabilir bir yasal düzenleme gereksinimini anladılar’ (Kişisel görüşme, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu, 2011).

‘Avrupa Birliği yeni yasanın (YUKK (6458)) taslağının hazırlanmasını başlatan faktördür. İlerleme Raporlarında göç konusunun, önemli bir sorunsal olarak altı çizilmiştir. AB sayesinde bizler, uzun süre kolluk kuvvetlerinin ellerine bırakılan bu konu hakkında konuşmaya başladık’ (Avrupa Birliği Bakanlığı, 2011).

AB rüzgarıyla beraber alanda başlayan bu canlanma bir süre sonra kendi dinamiklerini oluşturdu. Birlikle müzakere süreci uzun bir süredir tıkanmış olsa da, alandaki reform süreci kesintisiz devam etmekte. Bu noktada, karar alıcılar salt AB üyeliği için değil, Türkiye’nin kendi hukuki ve kurumsal boşluğunu doldurma ihtiyacının altını çizerek, kendi ihtiyaçlarına cevap verecek çözümler bulma yoluna gittiklerini belirtmektedirler.

Göç alanında yaşanan bu uyanış egemen söylemde de değişim yaşanmasına neden oldu. Önceleri güvenlik kaygısı üzerinde duran karar alıcılar, bir dizi kurumsal ve yasal reformlarla insan odaklı politikaları hayata koyma yolunda adımlar attılar. Ancak bu reformlar gerçekleştirilirken mültecilerin yaratacağı mali ve sosyal yük ve yükün AB ülkelerince hafifletilmesi karar alıcıların endişeleri arasında yerini aldı. Kolluk kuvvetleriyle yapılan mülakatlar dahil, çalışmada görüşülen karar alıcılardan hiçbiri göçmenleri ‘ulusal güvenlik’ tehdidi olarak tanımlamadı. Ancak, bu görüşmelerde, Türkiye’ye gelecek bu kişilerin yaratacağı mali ve sosyal külfetin sık sık altı çizildi.

Böylesi bir ‘külfet’ endişesi yaşayan karar alıcılar müzakere sürecinde AB’nin beklentilerine temkinli yaklaşmakta, göç alanında adaletsiz yük ve Türkiye’nin içinde bulunduğu coğrafî konum itibari ile karşı karşıya kalması muhtemel göçmen akınına vurgu yapmaktadır.

‘Avrupa Birliği sığınmacı ve düzensiz göçmenleri Türkiye’de tutmak istiyor. Ancak, tüm yükü Türkiye’nin üstlenmesini beklemek doğru bir yaklaşım değil. Türkiye hiç bir ülkenin ‘atık alanı olmak istemiyor. Avrupa Birliği daha çok mülteciyi kabul etmelidir’ (Kişisel Görüşme, İltica ve Göç Bürosu).

‘Avrupa Birliği ve Türkiye arasında külfet paylaşımı yapılmalı. Bu konuya odaklanan çalışmalar yapılmalı ve bizler bir kişinin

Türkiye'ye maliyetini bilmeliyiz' (Kişisel görüşme, Avrupa Birliği Bakanlığı).

Mülteci yükü konusundaki endişeler kısıtlayıcı tedbirlerin devamına yol açmaktadır. Türkiye'nin sığınma politikasında belirleyici olan 1951 Sözleşmesini coğrafi kısıtlama ile uygulaması, güvenlik kaygılarından çok ekonomik kaygıların bir yansıması olarak değerlendirilebilir (Kaya, 2009: 15). Kaya (2009) altını çizdiği gibi, coğrafi kısıtlamanın kaldırılması konusu, alandaki 'mali külfet' ve bu külfetin paylaşılması tartışmalarının bir yansımasıdır. Ulusal eylem planının 4.13 maddesinde coğrafi kısıtlamanın kaldırılması göç alanında gerekli bir dizi tesisin oluşturulması konusunun altı çizilmiş, bu tesislerin oluşturulması için AB Katılım Öncesi Mali Yardım Programlarına ilave finansal destek beklenmiştir. Yine AB yetkilileri, külfet paylaşımı konusunun da yalnızca mali yük konusunda vurgulanan külfet paylaşımının Türk bürokratlarca vurgulandığını belirtmektedir (kişisel görüşme, Unit of Directorate General Home Affairs of the European Commission).

AB müzakere sürecinde külfet paylaşımı söyleminin vurgulandığı bir konu olarak göze çarpan coğrafi kısıtlama, Türkiye göç ve sığınma alanında tarihi bir ilerleme olan Yabancılar ve Uluslararası Koruma Yasasında (No: 6458) yer almaktadır. Diğer bir ifadeyle, mali yük konusunda müzakere belgelerinde belirtilen kaygıların, yasanın hazırlanma sürecinde de devam ettiğini görmekteyiz. Alandaki yasal ve kurumsal boşluğu kapatmayı hedefleyen bu önemli yasa ile beklenildiğinin aksine coğrafi kısıtlamayı muhafaza edilmekte, mülteci statüsü yalnızca Avrupa ülkelerinde meydana gelen olaylar nedeniyle mülteci durumuna düşenlere verilmekte. Avrupa dışından gelen mülteciler ise ancak 'şartlı mülteci' olabilmekte ve Türkiye'de kalış süreleri de üçüncü bir ülkeye yerleştirilinceye kadarla sınırlandırılmaktadır.

İnisiyatiflerin başat olduğu bir politika alanı olan göçü, kapsayıcı bir kanunla düzenlenmeye çalışan YUKK, mevzuata getirdiği yeni kavramlar yönünden de bir ilktir. Bu anlamda AB'nin birlik içerisinde ve üçüncü ülkelerle mali ve fiziki külfet paylaşımı gerçekleştirmek adına uyguladığı ilk iltica ülkesi ve güvenli üçüncü ülke mekanizmaları, yasa ile Türk sığınma sistemine girmiştir².

Schengen Anlaşması (1985) ve Dublin (1990) Sözleşmeleri birlik içerisinde sığınma başvurularında sorumlu devleti belirleme konusunu ele alan öncü rejimlerdir. Yine bu sözleşmelerle 'güvenli üçüncü ülke' prensibi uygulanmaya başlanmıştır. Buna göre; üye devletler kendilerine yapılan sığınma başvurularını, bu ülkeye

²Bkz. Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (6458), Madde: 73 ve Madde: 74.

varıncaya dek 'güvenli' tanımına giren bir başka ülkeden geçmesi halinde reddedebilmektedir. Eğer, sığınmacıya daha önce başka bir devlet tarafından mülteci statüsü verilmişse ve halihazırda bu ülkenin korumasından faydalanabiliyorsa, bu sefer 'ilk iltica ülkesi' prensibi işleyebilir. Bu yolla hem zulüm görme ihtimalleri olan ülkeye doğrudan geri gönderilmedikleri halde, iltica taleplerini inceleyecek ülke bulamayan ve iltica talebinde bulunmak amacıyla bir ülkeden diğerine giden mültecileri (*refugee in orbit*) engellemek hem de aynı kişi tarafından yapılmış farklı üye devletlerde eş zamanlı veya birbiri ardına yapılmış mükerrer iltica taleplerini (*asylum shopping*) amaçlanmaktadır (BMMYK Göç Terimleri Sözlüğü , t.y.).

Dublin Sözleşmesi, Schengen Anlaşması ve arkasından gelen diğer birlik kararları (Londra ilke kararları), ülkelerin iltica başvurularında sorumluluklarını belirli kılmak, daha adil ve etkili bir külfet paylaşımı gerçekleştirmek amacı ile yola çıkmış olsalar da, sığınmacıların haklarını tehlikeye düşürme potansiyelleri nedeniyle eleştirilirler. Özellikle BMMYK ve sivil toplum örgütleri, birlik üyelerinin bu sözleşmeler yoluyla uluslararası korumanın kapsamının daraltmalarından endişe duymaktadır. Daha vahimi, bu sözleşmelerle beraber gelen 'güvenli ülke' kavramıyla, dolaylı yoldan sığınma arayanların daha önce zulüm tehlikesi ile kaçtıkları menşe ülkelerine geri gönderilme riskleridir (Collinson, 1996: 83). Uluslararası korumanın olmazsa olmaz ilkesi geri-göndermeme, özellikle BMMYK'nın, 'güvenli ülke' prensibini uygulayan ülkelere hatırlattığı en önemli noktadır. Yine bu uygulama sırasında, sığınmacının iltica başvurusu yapmadan, sürekli başka bir ülkeye gönderilmesi riski de BMMYK'nın ve insan hakları savunucularının endişeleri arasında yer almaktadır.

1951 Cenevre Sözleşmesi'ndeki mülteci tanımının uygulamada daraltılması ve sığınmacıların zulüm görme riskleri olduğu ülkelere gönderilmeleri riski doğurmaları gerekçeleriyle eleştirilen güvenli ülke kavramı, külfet paylaşımına olan ters etkisi nedeniyle de tepki almaktadır. İltica başvuruları konusunda sorumluluğu transit ülkelere ve ilk iltica ülkelerine yüklemesi, bu ülkelerde bütçe ve uygulama zorluklarına yol açmaktadır. Bir başka deyişle bu kavramlar, yük paylaşımı konusunda işbirliğini gerçekleştirilmeden ziyada, yükü başka ülkelere aktarma amacı taşımaktadır. AB düzeyinde yük paylaşımı çalışmaları yükün yönünü değiştirme mekanizmalarını uygulamaya dönmüştür (Uçarer, 2006). Daha adil ve eşit bir külfet paylaşımını hedefleyen 'güvenli üçüncü ülke' 'ilk sığınma ülkesi' kavramları, sorumluluğu başka ülkelere kaydırma ve sığınmacı sayısında azalma meydana getirdiği için 'usule

ilişkin engeller' olarak tanımlanmaktadır (Goodwin-Gill ve McAdam, 2007).

IV. Tartışma ve Öneriler

Türkiye özelinde AB müzakere süreciyle uyanışa geçen ve ardından kendi dinamiklerini oluşturan göç ve sığınma konusu, bugün kritik reformların gerçekleştirildiği bir politika alanıdır. Müzakere sürecinde 2010 yılından bu yana yaşanan tıkanmaya karşılık, göç alanında gerçekleştirilmeye çalışılan kurumsal ve yasal alt yapı oluşturma çabaları, konuyu AB etkisinin ötesinde inceleme gereksinimi doğurmuştur.

90'lı yılların başında yaşanan kitlesel göç hareketleri ile önemi Türkiye tarafından anlaşılan göç ve sığınma konusu, yüksek güvenlik konuları arasında yerini almış, belirlenen politikalar karar alıcıların güvenlik kaygısını yansıtır şekilde olmuştur. Konunun gündemden düşmesiyle beraber, bu konu büyük ölçüde güvenlik güçlerinin inisiyatifine terkedilmiştir. Bu anlamda alandaki sessizlik AB müzakere sürecinin başlamasına kadar devam etmiştir. Müzakere sürecinin başlamasıyla beraber, göç, bir çok aktörün dahil olduğu, kurumsal ve yasal düzenlemelerin gerçekleştirildiği bir politika alanı haline gelmiştir. Bu anlamda atılan en önemli adım ise 2011 yılında uzun bir uğraş neticesinde hazırlanan ve 2013 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanan Yabancılar ve Uluslararası Koruma Yasası'dır.

Bu makale Söylemsel Kurumsalcılık çerçevesinde, Türkiye'nin sığınma politikalarında yaşanan değişimi ele almış, alandaki egemen söylem değişimine ışık tutmuştur. Buna göre, alanda yer alan güvenlik kaygıları yerini mültecinin yaratacağı sosyo-ekonomik yük kaygılarına bırakmış, bu kaygılar başta coğrafi sınırlandırma olmak üzere sığınma önündeki tedbirlerin devam etmesine neden olmuştur.

Çalışmada, göç politikalarının Avrupalılaşması çerçevesinde incelenen Türkiye'nin sığınma politikaları farklı bir bakış açısıyla ele alınmış, alandaki reform süreci iç dinamikler odaklanılarak incelenmiştir. Böylelikle, Türkiye sığınma politikalarının artık bu dinamiklerin, kurum ve söylemlerin, göz önünde bulundurularak incelenmesi gerekliliği ortaya koyulmuştur. Yine çalışmanın işaret ettiği bir başka gereksinim ise, alanda öne çıkan 'külfet' söylemi ve özellikle mali külfet konusudur. Artan külfet söylemi, göç ve sığınma konusunda maliyet analizleri gerçekleştirecek bir çalışmanın gerekliliğini işaret etmektedir

Bu çalışma Yabancılar ve Uluslararası Koruma Yasa tasarısı hazırlık aşamasında rol alan aktörlerle mülakat verilerine dayanılarak gerçekleştirilmiş ve bu süreci temel almıştır. 2011 Nisan ayından itibaren Türkiye'ye yönelik önemli sayıda Suriyeli göçü

yaşanmış, bu durum Türkiye'nin sığınma ve göç politikasını derinden etkileme potansiyeline sahip olmuştur. Ancak bu çalışma, kapsamı dolayısıyla Suriyeliler özeline girmemiştir. İlerleyen çalışmaların bu konuya odaklanması Suriyeli göçünün, mali, insani ve güvenlik boyutları üzerine odaklanması tavsiye edilmektedir.

KAYNAKLAR

BÉLAND, D. (2005). Ideas and Social Policy: An Institutional Perspective. *Social Policy ve Administration*, 39(1), 1-18.

BÉLAND, D., VE COX, R. H. (2010). *Ideas and Politics in Social Science Research*: Oxford University Press on Demand.

BÉLAND, D., VE HACKER, J. S. (2004). Ideas, Private Institutions and American Welfare State 'Exceptionalism': the Case of Health and Old Age Insurance, 1915-1965. *International Journal of Social Welfare*, 13(1), 42-54.

BIEHL, K. (2009). *Migration 'Securitization' and its Everyday Implications: An Examination of Turkish Asylum Policy and Practice*. Paper presented at the Euro-Mediterranean Consortium for Applied Research on International Migration (CARIM).

BMMYK İLTİCA TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ, [http://goc.gov.tr/files/files/İLTİCA%20TERİMLERİ%20SÖZLÜĞÜ\(1\).pdf](http://goc.gov.tr/files/files/İLTİCA%20TERİMLERİ%20SÖZLÜĞÜ(1).pdf). erişim:25.03.2015

BLYTH, M. (2002). *Great transformations: Economic Ideas and Institutional Change in the Twentieth Century*: Cambridge University Press.

BOSWELL, C. (2003). Burden-Sharing in the European Union: Lessons from the German and UK Experience. *Journal of Refugee Studies*, 16(3), 316-335.

BREWER, K. T., VE YUKSEKER, D. (2009). A Survey on African Migrants and Asylum Seekers in Istanbul. In A. Icduygu ve K. Kirisci (Eds.), *Land of Diverse Migration* (pp. 637-723): Challenges of Emigration and Immigration in Turkey. Istanbul: Istanbul Bilgi University Press.

BURNHAM, P., GRANT, W., LUTZ, K. G., VE LAYTON-HENRY, Z. (2008). *Research Methods in Politics*. New York Palgrave Macmillan.

CALAVITA, K. (2010). *Inside the State: The Bracero Program, Immigration, and the INS*: Quid Pro Books.

CAMPBELL, J. L., VE PEDERSEN, O. K. (2001). *The Rise of Neoliberalism and Institutional Analysis*: Princeton University Press.

CAPANO, G. (2003). Administrative Traditions and Policy Change: When Policy Paradigms Matter. The Case of Italian

Administrative Reform During the 1990s. *Public Administration*, 81(4), 781-801.

CHECKEL, J. (1993). Ideas, institutions, and the Gorbachev Foreign Policy Revolution. *World Politics*, 45(2), 271-300.

COLLINSON, S. (1996). Visa requirements, carrier sanctions,'safe third countries' and'readmission': the development of an asylum'buffer zone'in Europe. *Transactions of the Institute of British Geographers*, 76-90.

COLLYER, M. (2006). Migrants, migration and the security paradigm: Constraints and opportunities. *Mediterranean Politics*, 11(2), 255-270.

DAUGBJERG, C., ve SWINBANK, A. (2009). Ideas, Institutions, and Trade: the WTO and the Curious Role of EU Farm Policy in Trade Liberalization. *OUP Catalogue*.

DENNY, J.(2006). The Role of Government in Economy and Business, PT LKiS Pelangi Aksara

EROGLU, D.(2015). The Making of Immigration Policies in Turkey: An analysis of the Law on Foreigners and International Protection Drafting Process, Chapter.2, Politics and Law in Turkish Migration,

FRANTZ, E. (2003). Report on the Situation of Refugees in Turkey: Findings of a Five-week Exploratory Study December 2002–January 2003. *Forced Migration and Refugee Studies. American University of Cairo*.

FREEMAN, P. G. P., ve KESSLER, D. A. K. (2008). Political Economy and Migration Policy. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 34(4), 655-678.

FRELICK, B. (1997). Barriers To Protection: Turkey's Asylum Regulations. *International Journal of Refugee Law*, 9(1), 8-34.

GEDDES, A. (2003). *The Politics of Migration and Immigration in Europe*: Sage Publications Limited.

GOLDSTEIN, J. (1993). *Ideas, interests, and American Trade Policy*: Cornell University Press.

GOLDSTEIN, J., VE KEOHANE, R. O. (1993). *Ideas and Foreign Policy*: Cambridge Univ Press.

GOODWIN-GILL, G. S., VE MCADAM, J. (2007). *The refugee in international law*: Clarendon Press Oxford.

HALL, P. A. (1993). Policy Paradigms, Social Learning, and the State: The Case of Economic Policymaking in Britain. *Comparative politics*, 275-296.

HANSEN, R., VE KING, D. (2001). Eugenic Ideas, Political Interests, and Policy Variance. *World Politics*, 53, 237-263.

HUITT, R. K., VE ROBERT, L. (1969). Peabody, Congress: Two Decades of Analysis: New York: Harper ve Row.

HUYSMANS, J. (2000). The European Union and the Securitization of Migration. *JCMS: Journal of Common Market Studies*, 38(5), 751-777.

ICDUYGU, A. (2000). The Politics of International Migratory Regimes: Transit Migration Flows in Turkey. *International Social Science Journal*, 52(165), 357-367.

ICDUYGU, A., VE KEYMAN, E. F. (2000). Globalization, Security, and Migration: the Case of Turkey. *Global Governance*, 383-398.

ICDUYGU, A., VE SERT, D. (2012). Step-by-step Migration through Turkey: From the Indian Subcontinent to Europe ERİŞİM: 06.03.2013, <http://cadmus.eui.eu/handle/1814/23492>

IMMERGUT, E. M. (1998). The Rules of the Game: The Logic of Health Policy-Making in France, Switzerland, and Sweden. In S. Steinmo, K. Thelen ve F. Longstreth (Eds.), *Structuring Politics: Historical Institutionalism in Comparative Analysis* (pp. 57-89). Cambridge Cambridge University Press.

INGRAM, P. ve SILVERMAN, B. S. 2002. The New Institutionalism in Strategic Management, JAI.

JUPILLE, J., VE CAPORASO, J. A. (1999). Institutionalism and the European Union: beyond international relations and comparative politics. *Annual review of political science*, 2(1), 429-444.

KALE, B. (2005). *The Impact of Europeanisation on Domestic Policy Structures: Asylum and Refugee Policies in Turkey's Accession Process To the European Union*. PhD, Middle East Technical University Ankara

KAYA, I. (2009). *Reform in Turkish Asylum Law: Adopting the EU acquis?*, European University Institute Robert Schuman Centre for Advance Studies.

KESER, H. (2006). Justice and Home Affairs: Europeanisation of Turkish Asylum and Immigration Policy in the light of the Central and Eastern Europe Experience *Ankara Review of European Studies* 5(3), 115-130.

KİRİŐİ, K. (1996a). Is Turkey Lifting the 'Geographical Limitation'- The November 1994 Regulation on Asylum in Turkey. *International Refugee Law*, 8(3), 293-318.

KİRİŐİ, K. (1996b). Is Turkey Lifting the Geographical Limitation-The November 1994 Regulation on Asylum in Turkey. *Int'l J. Refugee L.*, 8, 293-318.

KİRİŐİ, K. (1996c). Security for States vs. Refugees: peration Provide Comfort and the April 1991 Mass Influx of Refugees from

Northern Iraq into Turkey. *Refuge: Canada's Journal on Refugees*, 15(3).

KİRİSCİ, K. (2000). Disaggregating Turkish Citizenship and Immigration Practices. *Middle Eastern Studies*, 36(3), 1-22.

KİRİSCİ, K. (2002). Immigration and Asylum Issues in EU-Turkish Relations: Assessing EU's Impact on Turkish Policy and Practice'. LAVENEX, S. & UÇARER, E. M. (eds.) Migration and the Externalities of European Integration.

KİRİSCİ, K. (2003). The Question of Asylum and Illegal Migration in European Union-Turkish Relations. *Turkish Studies*, 4(1), 79-106.

LECOURS, A. (2005). New Institutionalism: Issues and Questions. A. Lecours (Ed.), *New Institutionalism: Theory and Analysis*: University of Toronto Press.

LIBERMAN, R. C. (2002). Ideas, Institutions, and Political Order: Explaining Political Change. *American Political Science Review*, 96(04), 697-712.

LOESCHER, G. (2001). The UNHCR and World Politics: State Interests vs. Institutional Autonomy. *International Migration Review*, 35(1), 33-56.

MARCH, J. G., VE OLSEN, J. P. (1989). *Rediscovering Institutions: The Organizational Basis of Politics*: Simon and Schuster.

NOLL, G. (2003). Risky Games? A Theoretical Approach to Burden-Sharing in the Asylum Field. *Journal of Refugee Studies*, 16(3), 236-252.

OZCAN, G. (1998). Doksanlarda Türkiye'nin Ulusal Güvenlik ve Dış Politikasında Askeri Yapının Artan Etkisi [The Increasing Influence of the Military Structure on Turkey's National Security and Foreign Policies During the 1990s]. In G. Ozcan ve S. Kut (Eds.), *En Uzun On yıl: Türkiye'nin Ulusal Güvenlik ve Dış Politika Gundeminde Doksanlı Yıllar [The Longest Decade: The Nineties in Turkish Foreign Policy]* (Vol. 11): Boyut Kitaplar.

OZGUR, N., VE OZER, Y. (2010). *Türkiye'de Sığınma Sisteminin Avrupalılaştırılması* İstanbul: Derin.

PETERS, B. G. (2012). *Institutional Theory in Political Science* (3rd ed.). New York: Continuum.

PIERSON, P. (1996). The Path to European Integration A Historical Institutional Analysis. *Comparative political studies*, 29(2), 123-163.

RAYMOND, L., VE OLIVE, A. (2009). Ideas, Discourse, and Rhetoric in Political Choiceveast. *Polity*, 41(2), 189-210.

SCHMIDT, V. A. (2008). Discursive institutionalism: the explanatory power of ideas and discourse. *Annu. Rev. Polit. Sci.*, 11, 303-326.

SCHMIDT, V. A. (2010). Taking Ideas and Discourse Seriously: Explaining Change through Discursive Institutionalism as the Fourth 'New Institutionalism'. *European Political Science Review*, 2(1), 1-25.

SCHMIDT, V. A. (2011). Reconciling Ideas and Institutions through Discursive Institutionalism. D. Béland ve R. H. Cox (Eds.), *Ideas and Politics in Social Science Research: Oxford University Press on Demand*.

SELM, J. V. (2005). Where Migration Policy is Made. Starting to Expose the Labyrinth of National Institutional Settings for Migration Policy Making and Implementation *Global Migration Perspectives* (Vol. 37). Switzerland: Global Commission on International Migration.

SOYKAN, C. 2010. The Impact of Common European Union Immigration Policy on Turkey. *Ethnologia Balkanica*, 207.

STEINMO, S. (1989). Political institutions and tax policy in the United States, Sweden, and Britain. *World Politics*, 41(4), 500-535.

STEINMO, S. (2001). Institutionalism. In N. Polsby (Ed.), *International Encyclopedia of the Social and Behavioral Sciences Vol.11* (Vol. 11).

TANSEY, O. (2007). Process Tracing and Elite Interviewing: a Case for Non-probability Sampling. *PS: Political Science and Politics* 40(4), 765-772.

UÇARER, E. M. (2006). Burden-shirking, burden-shifting, and burden-sharing in the emergent european asylum regime. *International Politics*, 43(2), 219-240.